

Försti, Elina

Ruovesi landscape – artist essays 2016

Väri

Olen valmistunut Vapaasta taidekoulusta taidemaalariksi 2000. Taidekoulussa maalauksen opettajat suosivat öljyvärin käyttöä. Valmistumisen jälkeen jatkoin tekniikalla koska olin tottunut siihen, en tuntenut tarvetta vaihtaa akryyliin tai muihin väreihin. Öljyväreissä minua kiinnostavat pigmenttien kirkkaus, värin rasvaisuus ja monipuolisuus.

Olen käyttänyt kouluajoista lähtien pääsääntöisesti ruotsalaisia Beckersin öljyvärejä. Ne ovat runsaspigmenttisiä ja koostumukseltaan jäykkiä. Minusta Beckersin värit ovat hintavia, mutta laadukkaita ja riittoisia. Muutama vuosi sitten Beckers lopetti myrkyllisten kadmiumvärien valmistuksen. Tämä aiheutti uuden tilanteen, jouduin ryhtyä etsimään uutta valmistajaa. Minulla on edelleenkin käsivarasto Beckersin kadmiumvärejä, sillä uusi värinvalmistaja on yhä mietinnässä. Olen harkinnut Sennelierin öljyvärejä. Niistä minulla on jo jonkin verran kokemusta. Sennelierin värit ovat laadukkaita ja koostumukseltaan Beckersin värin kaltaisia. Perusväripaletini muodostuu ensisijaisesti pääväreistä: sinisestä, punaisesta ja keltaisesta. Näistä minulla on käytössäni sekä kylmä että lämmin väri. Preussin sininen, Ultramariini sininen, Kadmium punainen (Kadmiumröd ljus ja Kadmiumröd mörk, käytän näitä molempia sekoitukseen 1:2 saadakseni mieleiseni peruspunaisen), karmiininpunainen (Krapplack), Kadmium keltainen (Kadmiumgul medel) ja Sitruunankeltainen (Beckers klargul). Valkoisista käytän titaani- ja sinkkivalkoista. En ole ollut koskaan täysin tyytyväinen Beckersin värikartan keltaisiin ja punaisiin ja olen jo vuosia käyttänyt niiden rinnalla Sennelierin väreistä Carminen red, Alizarin Crimson, Lemon yellow ja Cadmium yellow deep värejä.

Beckersin värikartassa on kaiken kaikkiaan 41 erilaista väriä. Olen maalannut 20 vuotta ja kokeillut sinä aikana Beckersin värikartan jokaista väriä. Toiset tuubit ovat jääneet kuivumaan, kuten Järnoxidsvart ja Elfenbenssvart. Värien kokeilu ei ole ollut systemaattista, vaan olen ostanut uusia sävyjä mielihalun mukaan. Päävärien lisäksi aktiivisempaan käyttöön ovat jääneet: Koboltblå, Beckers grön, Verona grönjörd, Ftalogrön, Guldocra, Ljusocra, Umbra bränd ja Umbra obränd.

Sekoittaessani värejä taitan valkoisella, en koskaan mustalla. Maalaukseni ovat yleisilmeeltään hyvin kirkkaita ja monet käyttämäni värit lähes puhtaita pää- tai välivärejä. Murran värejä sekoittamalla niihin vastaväriä. En pyri aikaansaamaan vastaväripareista harmaata (joka väistämättä lopulta tapahtuu, kun vastavärejä sekoittaa sopivassa suhteessa) vaan pienellä määrällä vastaväriä säädän värin kirkkautta. Tällä pyrin saamaan maalauksista pois turhaa makeutta. En välttä tietoisesti mustaa. Sen käyttö on minulle hankalaa, sillä mustalla taitettu väri näyttää usein mielestäni likaiselta.

Yhdistän mielelläni samaan maalaukseen mekaanisesti sekoitettuja värejä ja optisia maalattuja väripintoja, joissa silmä sekoittaa värit. Maalaukseni ovat kerroksellisia ja maalaan pohjalta pintaa kohti. Aloittaessani maalausta mietin itselleni värillisen tehtävän, jonka haluan ratkaista maalauksessa. Valitsen esimerkiksi yhden värin, jota haluan tutkia maalauksessa, tyyliin: kaikki irti vihreästä! Valittuani vihreän värin saatan maalata koko ensimmäisen kerroksen punaisilla väreillä. Sen jälkeen ryhdyn miettimään, mitä kohtia maalauksessa lähden toteuttamaan ohuella lasuurimaalauksella, jossa kerrokset kuultavat läpi, ja mitä kohtia lähden työstämään peittävämmillä maalikerroksilla, kenties pilkuttaen tai raidoittaen. Joissakin kohdissa maalaan märällä värillä märän päälle. Joitakin kohtia maalaan teipeillä ja papereilla rajaten. Käytän isoja pensseleitä ja pieniä pensseleitä. Joskus levitän maalia lastoilla, kuten maitopurkeista leikatulla suikaleilla. Maalatessa pyrin hyödyntämään jo aikaisemmin keksimiäni maalauspintoja ja väriyhdistelmiä, mutta etsin tekemisen kautta kokoa ajan uusia tapoja ilmaista itseäni värin avulla. Maalausteni elementit ovat helposti tunnistettavia, usein toistamiani asioita; latoja, rakennuksia, puita, metsää ja peltoa. Mietin kuitenkin aina aloittaessani maalauksen, kuinka tällä kertaa maalaisin metsän tai ladon uudella tavalla.

Toinen, minua jo vuosia kiinnostanut tapa aloittaa maalaus, on valita jokin väriympyränvastaväripari. Sen värillistä suhdetta tutkin maalauksessa. Valittuani vastaväriparin käytän vastaväriä samalla tavalla alusmaalauksessa kuin maalatessa yhdellä värillä. Vastaväriparimaalaukseni liittyvät löyhästi Johannes Ittenin määrärinnastuksen ajatukseen. Ittenin mukaan harmonisen väritasapainon saamiseksi on maalauksessa oltava vastaväriparit tietyssä suhteessa toisiinsa.

Maalaaminen johdonmukaisesti sidottuna väriteoriaan tai systemaattiseen kaavaan tuntuu vieraalle. Olen kuitenkin kokenut hyödylliseksi myös teoreettisen väriopin itseopiskelun kehittäessäni tapaan maalata. Oma maalauksellinen ajatteluni perustuu oppimiselle tekemisen kautta. Väriteorioita ei voi syvällisesti ymmärtää, jos ei niitä kokeile konkreettisesti maalaamalla. Maalaaminen johonkin kaavaan perustuen sulkee mielestäni pois kokeilun, sattuman ja epäonnistumisen kautta uuden löytämisen. Maalaamisessa minulla yhdistyvät tieto, taito ja sattuma.

Ruoveden maisema -näyttely Emil Cedercreutzin museossa 8.10.2019 – 12.1.2020

Materiaalisuus, maisemallisuus ja maalaaminen

<https://www.harjavalta.fi/wp-content/uploads/2020/04/Materiaalisuus-maisemallisuus-maalaaminen-2019.pdf>

Materiaalinen, maisemallinen maalaaminen

Olen aina ollut maalarina materiaalista ja maalarin työvälineistä kiinnostunut taidemaalari. Löydettyäni jo kouluaikoina työvälineekseni Beckersin öljyvärit (Ruovesi-essse 2016) ryhdyin valmistuttuani vuonna 2000 kokeilujen kautta etsimään itselleni parhaiten soveltuvaa maalauspohjaa. Liki viiden vuoden ajan kokeilin Taidemaalariliiton materiaalikaupasta ja muista taideliikkeistä ostamiani erilaisia pellavakankaita ja kiilapuita. Kokeilujeni kautta päädyin käyttämään puuseppäliikkeen Nukarisen kiilapuita ja belgialaista ja englantilaista pellavakangasta. Maalauspohjani on 3 tai 5 senttiä leveihin kiilapuihin pingotettu pellavakangas, jossa on kaksi kerrosta eläinliimaa, kaksi kerrosta puoliöljypohjustetta ja kaksi viimeistä kerrosta maalaan pohjiin suoraan sinkkivalkeisella.

Käyttämäni maalauspohjat ovat vakiokokoisia: 30 x 30 cm, 45 x 120 cm, 45 x 55 cm, 90 x 130 cm, 65 x 170 cm, 130 x 140 cm, 130 x 170 cm ja 140 x 180 cm. Kaikissa pohjissa, joissa yhden sivun pituus menee yli 1 metrin käytän tukipuita tai tukiristikkoa, jotta maalaus ei vääntyilisi. Yksi käyttämäni vakiomaalaus kangas on leveydeltään 180 cm. Tehdessäni 90 x 120 ja 130 x 140-kokoisia pohjia jää minulta jäljelle 50 cm leveää kangassoiroa. Tämän soiron käytän 30 x 30 cm, 45 x 120 cm ja 45 x 55-kokoisiin maalauspohjiin. Maalauspohjien kokoon on siis vaikuttanut maalauskanan leveys, aikaisempien työhuoneiden korkeus ja oven koko. Minulle on myös tärkeää, että pystyn säilyttämään ja kuljettamaan itse teoksiani. En halua,

että yksittäiset pohjat ovat liian kookkaita, koska maalaan maalauksia telineellä ja vaakatasossa. Siirtelen yhtä ja samaa pohjaa päivän aikana lukuisiin eri asentoihin. Pohja ei yksinkertaisesti saa painaa liikaa. Jos haluan maalata vakiokokoja isompia teoksia, niin teen ne aina moniosaisina yhdistäen 2-3 maalaus pohjaa.

Maalaus pohjien valmistus on eräänlainen rituaali, johon ryhdyn kaksi kertaa vuodessa, marras-joulukuun vaihteessa ja kesä-heinäkuussa. Joulukuussa päivä on lyhyimmillään ja harvoin Pojanmaalla on vielä silloin pysyvä lumipeite. Koska minun on vaikeata maalata valon hiipuessa loppuvuodesta, olen ihan käytännön syistä siirtynyt tekemään maalaus pohjia ennen joululomaa. Käytän useamman päivän kiilapuiden tekoon ja kankaiden nitomiseen kiilapuihin. Sen jälkeen teen liimapohjusteen ja levitän eläinliimaa yhden kerroksen päivässä, kahtena peräkkäisenä päivänä. Keittämäni puoliöljypohjustetta lisään myös yhden kerroksen päivässä kahtena peräkkäisenä päivänä. Sen jälkeen maalaus pohjat saavat kuivua noin yhden kuukauden, jonka jälkeen lisään yhden kerroksen sinkkivalkoista öljyväriä. Tämän jälkeen odotan kaksi tai kolme viikkoa ja lisään toisen kerroksen sinkkivalkoista. Pohjat jäävät säilytykseen ja alan maalata niille seuraavana keväänä. Samanlaisen pohjustusurakan teen kesäkuussa ennen kuin jään kesälomalle.

Esseessäni Väristä 2016 olen käynyt läpi maalaustekniikoitani.

Olen työskennellyt vuosina 2014-2016 yhden viikon ajan kesäisin Ruoveden Pekkalan kartanossa. Aikaisemmat maisemaan perustuvat maalaukseni olen tehnyt Etelä-Pohjanmaalla Luoma-ahon kylässä, jossa asun ja työskentelen. Olen käyttänyt maalausteni lähtökohtina lähimaisemaa, joka muodostuu suurimmalta osalta tyypillisestä pohjalaisesta maisemasta, jossa on peltoja ja latoja.

Ensimmäinen ajatukseni tultuani Ruovedelle oli jatkaa peltomaisemien maalausta. Hämmästykseni oli suuri, kun huomasin, miten rajusti pirkanmaalainen peltomaisema poikkesi pohjalaisesta maisemasta. Pellot olivat kuin kuplahalleja ja taivaan pilvet yhtyivät peltoon. En nähnyt peltosaran päähän. Maisema oli niin vieras, etten kyennyt aloittamaan siitä maalausta. Kesällä 2014 tein muutamia luonnoksia Pekkalan lahdesta guassiväreillä ja öljypastelliliiduilla. Tuntui, että järvimaisemassa sain samankaltaisen etäisyyden tunnun, joka on pohjalaisessa peltomaisemassa. Kesällä 2015 löysin kartanon sahan rannasta pienen

saaren, jota ryhdyin maalaamaan paperille guassiväreillä ja öljypastelliliiduilla A4-paperin kokoon. Maalasin koko viikon samaa saarta eri vuorokaudenaikoina ja pyrin vangitsemaan kuvaan valon liikkeen. Innostuin saariaiheesta niin paljon, että tein luonnosten pohjalta työhuoneellani isompia teoksia keväällä 2016 kokoon 48,5 x 64 cm samalla tekniikalla. Tehtyäni näitä heräsi kiinnostukseni, että pystyisikö saamaan samanlaista jälkeä aikaan öljyväreillä?

Keskustelin asiasta taidekonservaattori, taidemaalari Malla Tallgrenin kanssa ja hän antoi minulle reseptin, kuinka valmistaa öljyväripuikkoja pigmenteistä. Olen vuodesta 2017 kerännyt pigmenttejä ja tarkoitukseni on valmistaa isoja öljyväripuikkoja ja toteuttaa samankaltaisia teoksia öljvärimaalilla ja öljyväripuikoilla kankaalle. Ajanpuutteen vuoksi en pystynyt toteuttamaan vielä näitä teoksia Harjavallan näyttelyyn, mutta tarkoitukseni on vihdoin aloittaa öljyväripuikkojen valmistus kesällä 2020.

Kirjoitin aikaisemmassa esseessäni 2016: ”Maalatessa pyrin hyödyntämään jo aikaisemmin keksimiäni maalauspintoja ja väriyhdistelmiä, mutta etsin tekemisen kautta koko ajan uusia tapoja ilmaista itseäni.” Tämä on edelleen keskeinen lähtökohta koko maalausprosessilleni, mutta se jäävätkö itse valmistetut öljyväripuikot vain kokeiluksi ja mikä vaikutus niillä ylipäänsä on taiteelliselle työskentelylleni jää nähtäväksi. ”Maalaaminen johonkin kaavaan perustuen sulkee mielestäni pois kokeilun, sattuman ja epäonnistumisen kautta uuden löytämisen. Maalaamisessa minulla yhdistyy tieto, taito ja sattuma.”